

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 9. Clerici primæ tonsuræ & minorum, non habentes beneficium. s. officium Ecclesiastic., an & quando deferre teneantur vestem & tonsuram Ecclesiasticam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

nisi beneficium à clerico habitum sit tenue, ita ut nihilo habeatur, quemadmodum etiam ob eandem rationem de jure non obligantur ad horas recitandas; eainquam limitatio non ita placet, cum Trident. *l. c.* signanter loquatur de beneficio quocunque.

3. Resp. Tertio: pœnæ statutæ dictis clericis constitutis in sacris aut beneficiis, ubi moniti etiam per edictum, non deferunt habitum & tonsuram congruentem, sunt suspensio ab Ordinibus, officio & beneficio, ac fructibus, redditibus & proventibus ipsorum beneficiorum, nec non, si semel correpti; denuo in hoc deliquerunt, privatio officiorum & beneficiorum. Ita Trident. *Sess. 14. c. 6. de reform.* innovando & ampliando constitutionem Clem. V. editam in Concilio Viennensi, quæ incipit *quantum*. Has pœnas esse sententia ferenda, colligitur ex verbis Tridentini, dum dicit istiusmodi pœnis tales coerceri posse ac debere. Sic etiam Clem. 2. *h. t.* clericis virgata vel partita veste publice utentibus pro diversitate ordinis ac dignitatis intentatur diversa pœna, nimirum clericis beneficiis suspensio à perceptione fructuum per sex menses. Diaconis & Subdiaconis carentibus beneficio per idem tempus, & sacerdotibus per annum inhabilitas ad beneficium ecclesiasticum obtinendum. Habentibus dignitatem, personatum, aut beneficium curatum suspensio à perceptione fructuum per annum eo ipso incurrenda. Sixtus V. insuper constitutione sua 92. quæ incipit: *cum Sacrosanctum* præcipit quibuscunque etiam tantum primæ tonsuræ clericis beneficiis, aut pensionem ecclesiasticam habentibus, ut tonsuram & habitum clericalem, vestes nimirum talaris deferant, sub interminatione, si secus fecerint, sine ulla alia monitione, citatione Judicis, decreto aut ministerio ipso facto beneficiis & pensione sint privati, eaque liberè conferri possint alteri. In quo tamen rigore non receptam hanc Bullam, notant Garc. *de benef. p. 7. c. 1. n. 23.* Barbof. *de off. & potest. Episc. alleg. 9. num. 14.* Engels. *h. t. n. 8. & c.* Quin & eadem Bulla ab eodem Pontifice per Bullam immediatè sequentem multum mitigatam. De quo vide Reiffenst. *h. t. n. 67.* Porro hæc de pœnis parè modo limitanda, quo limitata paulò ante dicta de obligatione gravi deferendi habitum. Atque ita dictas pœnas non incurunt aut peccant dicti clerici non deferentes habitum & tonsuram, ubi iusta causa timoris exegerit habitum transmutari, ut dicitur *c. clerici officia. h. t.*; v. g. dum proficiscendum per loca infidelium, & commorandum inter hæreticos non sine probabili periculo vitæ, fortunatum alteriusve gravis incommodi aliàs incurrendo. Barbof. *in c. quoniam h. t. num. 2.* Sanch. *conf. mor. l. 7. c. 1. du. 49. num. 15.* Pirh. *h. t. n. 19.* cum Gloss. *in c. clericus h. t. v. relaxaverit.* Item, dum paupertas non permittit habitum Ordini proprio congruentem deferre. Barbof. *jur. eccl. l. 1. c. 40. num. 33.* Pirh. *l. c.* Item dum commodior itinerandi ratio vestes breviores clericis permittit. Barbof. *l. c. num. 37.* Bellet. *disquisit. cler. p. 1. §. 16. n. 14.* Pirh. *l. c.* Item dum solum ad breve tempus; v. g. ad agendam personam aliquam habitus clericalis dimittitur. Sylv. *v. apostasia q. 2.* Sanch. *l. c. num. 16.* nisi, ut idem, dimissio illa unica & brevis fiat animo occultandi personam, vagandique liberius ad perpetrandum facinus aliquod.

De cætero enim ad dictas pœnas incurrendas requiritur tanta perseverantia in non ferendo habitu, ut communiter existimetur laicus. Farinac. *pr. crim. l. 1. tit. de inquisit. q. 8. num. 68.* Ugol. *de off. Episc. c. 12. §. 6. num. 3.* Barbof. *l. c. num. 32.* Pirh. *l. c. C. de Luca ad Trid. disc. 24. num. 32.* dicens de lationem habitus moraliter, non autem physicè intelligendam. Quod autem his addit fuseque probat Rebuff. *de privil. Scholast. privil. 9.* licere clericis etiam presbyteris in Gymnasiis studiorum causa versantibus quovis & cujuscunque coloris habitu uti, cum peregrini videantur, merito Menoch. *de arbit. l. 2. centur. 4. cas. 392. num. 34.* Sanch. *l. c. num. 19.* eò quòd repugnet *c. 2. ne clerici vel Monach. in 6.*

Quest. 9. Clerici primæ tonsuræ & minorum, non habentes beneficium, officium ecclesiasticum, an & quando deferre teneantur vestem & tonsuram ecclesiasticam?

1. Resp. primò: clerici istiusmodi nequaquam tenentur ad deferendum habitum & tonsuram clericalem, ut cum communi tenent Abb. *in c. uno, de Apost. num. 3.* Sylv. *v. clericus. 2. num. 2.* Imol. *in c. si quis ex clericis. h. t. Ang. Tabien. Armill. Sanch. l. c. num. 3.* ubi etiam cum Nav. *in sum. c. 25. num. 110.* ait, licere istiusmodi clericis omnia tam in civilibus quam criminalibus, quæ licent laico. Jura namque prohibentia vel jubentia aliquid clericis intelliguntur de constitutis in sacris vel habentibus beneficium. & sic Clem. 2. *h. t.* Concilium Tridentinum *l. c.* dum clericis imponendo obligationem clericaliter incedendi, expressè solum loquuntur de clericis constitutis in sacris, aut beneficium, vel saltem jus ad illud, vel officium ecclesiasticum habentibus satis declarant, se dictos clericos minoristas tale nihil habentes non comprehendere, sicque ipso facto canones antiquos, qui generaliter clericis omnibus habitum & tonsuram congruentem præcipere videntur, interpretantur.

2. Resp. Secundo: ut tamen hi clerici gaudeant privilegio fori, & declinare possint jurisdictionem sæcularem necesse est inter alia, ut deferant vestem & tonsuram clericalem. Sic enim statuit expressè Trid. *Sess. 23. c. 6. de reform.* dum ait: *is* (nimirum primæ tonsuræ initiatus, aut in minoribus constitutus) *fori privilegio non gaudeat, nisi beneficium ecclesiasticum habeat, aut clericalem habitum & tonsuram deferens alicui Ecclesie ex mandato Episcopi inserviat, vel in seminario clericorum, aut in aliqua Schola vel Universitate de licentia Episcopi quasi in via ad majores Ordines versetur & c.* Quo Concilii decreto derogatum est, si quid olim de jure communi in contrarium observatum, ut Riccius in *pr. for. eccl. p. 1. resol. 540. num. 4.* Nav. *conf. 25. de privil.* apud Reiffenst. *h. t. num. 71.* Porro, ut patet ex eodem Concilii copulativè loquentis decreto, requiruntur hæc duo copulativè habitus & tonsuræ, ita ut unum sine alio ad dictum effectum non sit sufficiens. Barbof. *de potest. Ep. p. 2. alleg. 12. num. 14.* Gavant. *in enchirid. Episc. vers. fori privile-*

vilegium, num. 8. Bellet. l. c. tit. 3. §. 8. num. 7. & alii, quos citat & sequitur Delben. de *immun. eccl.* c. 4. du. 8. f. 4. num. 4. juncto num. 11. contra Scacciam de *Judiciis* Tom. I. l. 1. c. 11. num. 9. Dian. p. 3. tr. 1. resp. 83. & alios apud Delb. num. 5. & seq. asserentes in clericis conjugatis sufficere alterutrum. Requiritur quoque copulativè hæc duo, nimirum gestare habitum clericalem, & deservire altari Ecclesiæ de mandato Episcopi, aut versari in summano vel schola, ita ut, si alterutrum nimirum vel delatio habitus, vel servitium Ecclesiæ deficiat, clericus talis privilegio non fruatur. Wiestn. b. t. num. 53. citatis Barbof. ubi ante num. 14. & Castrop. tr. 12. d. unic. p. 2. num. 7. tamen si duo posteriora, nimirum servitium Ecclesiæ & versatio in seminario vel universitate accipienda disjunctivè, ut liquet ex verbis Tridentini. Unde minùs bene asserit Reiffent. b. t. num. 76. fateri passim AA. quòd sufficiat qualibet trium conditionum à Concilio præscriptarum. Requirit insuper delationem habitus continuam, & non sufficere interpolatam, seu aliquoties deservire habitum, ne alioquin absque ulla monitione privilegio fori spoliatur, deficiente nimirum conditione ad fruendum illo à Trident. requisita, tenet Delb. l. c. num. 14. asserens, vel sic per Trident. correctæ jura antiqua. c. fin. b. t. & c. unic. eod. in 6. quibus vel trina monitione, vel continua per animum dimissione habitus ad amittendum fori privilegium opus erat citansque pro hoc Belletum. *disq. cler. p. 3. tit. 3. §. 8. num. 6.* Ricc. p. 4. *decif. 154. num. 4.* (qui etiam sic declarasse S. Cong. Cardin. testatur) Suar. de *immuni Eccl.* l. 4. c. 27. num. 12. Dian. p. 1. tr. 2. *resol. 33.* Barbof. *cit. alleg. 12. num. 19.* & c. addita etiam ratione quòd dispositio facta in materia de sui natura tractum successivum & statum perennem inducens ad sui essentiam requirat implementum perpetuum, nec sufficiat interpolatum. Non tamen in eo rigore hæc accipienda, ut in omni momento in habitu & tonsura incedere debeat, privilegium amittat per quamcunque brevem & per accidens; v. g. itineris aliave de causa semel, bis terve factam habitus mox resumendi depositionem, sed tunc demum, ubi nulla necessitate vel commoditate compulsus per tempus aliquod in omni loco sine eo incedere consueverit, ita ut laicus communiter reputetur. Delb. l. c. num. 18. juncto num. 23. citatis Suar. de *cenfur.* . . d. 22. f. 1. num. 11. Barbof. ubi ante num. 21. Sanch. de *matrim.* l. 7. d. 46. num. 8. Laym. *th. mor.* l. 4. tr. 4. c. 6. num. 2. Bonac. de *LL.* d. 10. q. 2. p. 1. §. 4. num. 14. Quinimo ad confirmandam hanc sententiam Bonac. l. c. testans, sic declarasse S. Congr. Cardin. Ricc. in *pr. For. Eccl.* Tom. 1. *resol. 530. num. 6.* Genuens. in *pr. c.* 38. num. 6. Squill. de *privil. cler.* c. 7. du. 1. num. 10. Grassis de *effect. cler.* eff. 910. Dian. p. 4. tr. 1. *resol.* 18. & alii apud Delb. l. c. num. 20. docent, istiusmodi clericum minoristam, qui aliàs habitum deferre, cæteraque à Concilio requisita præstare consueverat, si, dimisso tantisper habitu, commisit homicidium, & sine illo captus fuit à potestate laica, remittendum ad forum ecclesiasticum; eò quòd in tali casu non præsumatur habitum deposuisse animo absolutè eum deserendi; sed potiùs ad commodiùs perpetrandum delictum. De quo vide me ad l. 2. *decretal. q.*

778. num. 6. item si quis tempore commissi homicidii habitum deferre cæteraque servare consueverat, si dein, dum simpliciter eum dimiserat, sine habitu capiatur, gaviurum adhuc fori privilegio, contra Guttier. *qq. Can. l. 1. c. 12. num. 9.* & alios cum Sanch. de *matrim.* l. 7. d. 46. num. 10. & aliis docet Delb. *cit. c. 4. du. 8. num. 5.* De cætero responsio hæc, quòd ut clericus talis gaudeat privilegio fori, gestare communiter tenetur habitum clericalem, locum quoque habet in tali clerico, etsi sit conjugatus. Sanch. *conf. mor.* l. 7. c. 1. d. 49. num. 4. citatis Soto in *4. dist.* 24. q. 2. a. 1. Richard. Bannez. verùm de hoc fusius & accuratius agentem vide Delb. c. 4. du. 10. & dicenda à nobis ad *tit. de cler. conjug.* Denique notandum hic contrarium esse in clerico habente beneficium, aut absque eo constitutum in sacris. Nimirum quòd is non deferendo habitum & tonsuram non amittat privilegium fori, etsi peccet, & ob id puniri possit, incurratque pœnas à Concilio statutas; eò quòd quòd ad hos clericos beneficium aut in sacris constitutos id ipsum non decernat Tridentinum Reiffent. b. t. num. 77. citatis Garc. de *benef. p. 2. c. 2. num. 4.* Gonz. ad *reg. 8. Cancel. Gloss. 5. §. 5. num. 6.* Farin. *pr. crim. l. 1. q. 8. num. 70.* Ricc. *pr. for. eccl. p. 1. resol. 541. num. 2.* Bellet. *disq. cler. tit. de favor. cler. person. §. 8. num. 8.* Barbof. *jur. eccl. l. 1. c. 39. §. 2. num. 13.* Delb. de *immun. eccl. p. 1. c. 4. du. 7.* citans insuper plures alios & adiciens hanc limitationem: nisi ab Episcopo ter monitus in hoc se incorrigibilem ostendat.

Quest. 10. An & qualiter clerici minorista carentes beneficio, dimisso semel habitu, eundem reassumentes gaudeant denuo privilegio fori?

R Esp. tales clerici postquam sponte taliter dimiserunt habitum, ut pro laicis reputati sint, adeoque privilegium fori amiserunt, illud ipsum recuperant, dum eundem reassument, facta hac reassumptione non in fraudem. Clar. *pr. crim. §. fin. q. 36. num. 15.* Covar. *pract. c. 31. num. 8.* Sanch. de *matr.* l. 7. d. 46. num. 29. Suar. de *commun. eccl.* l. 4. c. 27. num. 18. Pet. Barbof. in l. *Titia. ff. soluto matr. num. 33.* Delb. *loc. cit. num. 24. & du. 25. num. 1.* & seq. C. de Luca ad *Trident. d. 24. num. 35. & 36.* Wiestn. b. t. num. 55. contra Avendan. de *exeq. mand. Reg. l. 1. c. 22. num. 15.* & alios apud Johan. Andr. in c. *Joannes. de cler. conjug. q. 4. num. 19.* Idque etiam sine licentia Episcopi, ut Delb. citatis Squill. de *privil. cler. c. 6. du. 1. num. 19.* & Riccio p. 2. *decif. 167.* Quin & non obstante irregularitate & Episcopi prohibitionem superveniente. Delb. *cit. du. 25. num. 9.* citans claram desuper determinationem S. Cong. in *una Macerataens. 17. Jun. 1630.* Estque ratio, quòd dimisso illa habitus, etiam cum animo renunciandi imposterum privilegio fori, etiam superiore illam renunciationem acceptante, nullum quò ad amissionem perpetuam illius privilegii effectum habeat; cum nemo privilegio statui